

Česko 2030: země má sršet nápady

Vláda v pondělí **schválila inovační strategii Česka do roku 2030**. Zvyšovat se mají výdaje na výzkum, základní školy zavedou povinný předmět technika a v kraji pod Řípem se budou rodit inovativní firmičky... Podle kritiků je však strategie příliš vágní a prý jde spíš o „PR“ akci.

MARTIN RYCHLÍK

BRNO/PRAHA Je to skoro zázračný příběh. V brněnském Ústavu přístrojové techniky Akademie věd vyvíjeli vědci včetně Armina DeLonga elektronové mikroskopy již od konce padesátých let minulého století. A po šedesáti letech navazují v Brně na tradici nejen vědci, ale i hi-tech firmy Tescan Orsay, FEI či DeLong Instruments.

Více podobných úspěchů si přeji autoři nové vládní *Inovační strategie ČR 2019 až 2030*. Osmadvacetistránkový text, který LN prostudovaly, sestává z devíti pilířů, jež mají stát posouvajícími mezi technologickou špičku.

„Jako země bychom měli hlavně vědět a deklarovat, co chceme. A chceme být opravdu technologickým lídrem? Míříme tam? Anebo zůstaneme zemí piva a křišťálu?“ řekl LN Karel Havlíček, hlavní autor strategie a místopředseda vládní výzkumné rady.

„Vágní, chybí nástroje...“

O nové koncepci, kterou na sociálních sítích chválil premiér Andrej Babiš (ANO), se nyní mezi experty a vědci čile diskutuje.

„Ve výsledku je to vlastně poměrně vágní a obsahově dost konvenční dokument, který nezahrnu-

Czech Republic

The Country For The Future

Vize Česka do roku 2030?

- Vláda v pondělí schválila dokument s názvem **Inovační strategie ČR 2019 až 2030**, který má Česko přivést mezi technologické lídry a atraktivní země pro vědu a výzkum.
- Na textu se podílelo několik desítek osob: **členové vládní výzkumné rady, pracovníci ministerstev, agentury CzechInvest, Svazu průmyslu, zástupci Akademie věd, Univerzity Karlovy či Technologické agentury ČR**.
- Vyjádřily se k ní i konzultující firmy (**Škoda Auto, Siemens, Cisco, IBM, ABB, Deloitte, GE, Meopta, Finep, ČSOB, MasterCard, Adastra Group, Liko-S, Soma, Mega, Beta Control, Merkur** a další).
- Mottem a logem, jímž se hodlá země propagovat navenek, bude **„The Country For The Future“** (Země pro budoucnost, Země budoucnosti). Marketingově používáno má být ale i **devět jednotlivých podtémat**.

Devítka pilířů pro inovace

Z patnácti navrhovaných témat experti vybrali **devět** s cíli a nástroji, jejichž výběr LN přinášíme:

The Country for Research & Development (financování a hodnocení výzkumu)

■ Důraz na zvyšování výdajů pro vědu a výzkum s vizi tří procent v roce 2030, cílení na organizace s excelentními výsledky

The Country for Technology (polytechnické vzdělávání čili tzv. STEM obory)

■ Změna systému polytechnického vzdělávání, důraz na kreativitu, zavedení povinného předmětu technika na 2. stupni ZŠ

The Country for Startups (infrastruktura pro vznik startupů a spin-off firem)

■ Motivace a podpora, inkubátory, vznik Národní agentury pro podporu startupů (v rámci agentury CzechInvest)

The Country for Digitalization (digitální stát, výroba a služby)

■ Zajišťovat kvalitní online služby pro občany i firmy, asistovaná státní správa, propojení datových fondů

The Country for Investment (chytré investice, podpora investování)

■ Lákat investice s vyšší přidanou hodnotou, nabízet daňové odpočty investorům do vědy a výzkumu

The Country for Patents (ochrana duševního vlastnictví)

■ Zvýšit povědomí o ochraně duševního vlastnictví, podpořit proces transferu technologií

The Country for Excellence (excelentní výzkumná a inovační centra)

■ Zacílit podporu na klíčové trendy, kde se protíná excelence výzkumu i potenciál českých firem

The Country for Smart People (chytrý marketing, prezentace)

■ Vybudovat značku České republiky jako sebevědomého inovačního lídra s chytrými lidmi a nápady

Elektronový mikroskop Mamut z Ústavu přístrojové techniky Akademie věd ČR

Pramen: LN, RVVI

The Country for Smart Infrastructure (mobilita a stavební prostředí)

■ Zvyšovat mobilitu obyvatel, zlepšovat páteřní komunikace, příprava na dopravu budoucnosti

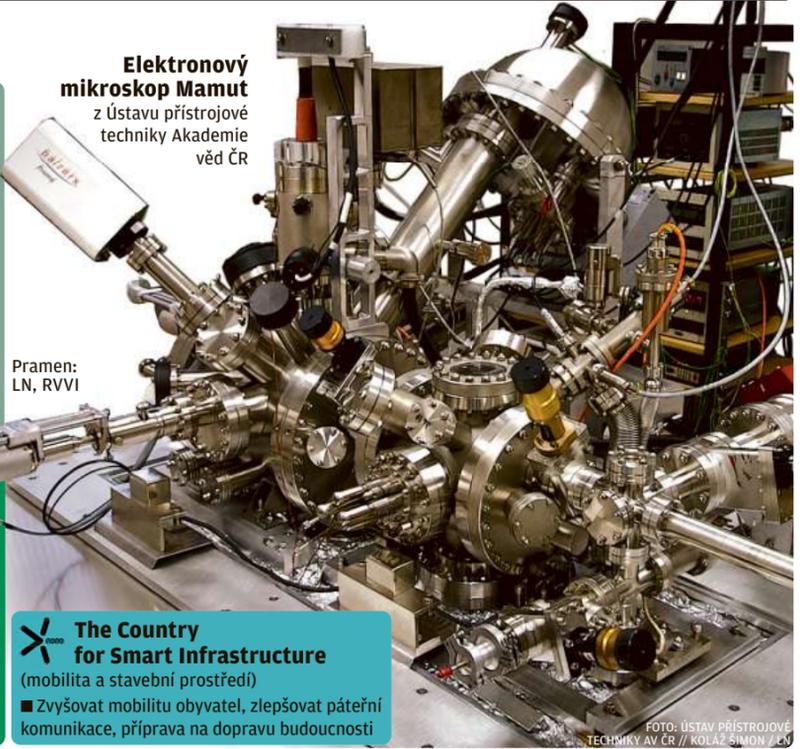

FOTO: ÚSTAV PŘÍSTROJOVÉ TECHNIKY AV ČR // KOLLAZ ŠIMON / LK

je jasný implementační plán a prakticky nemá měřitelné cíle,“ sdělil LN Jiří Nantl, odborník opoziční ODS na výzkum a inovace.

Podivuje se tomu, jak text vznikl. „Kabinetní způsob vzniku strategie, která neprošla otevřenou veřejnou konzultací, nedává bohu-

žel dobré předpoklady k jejímu bezproblémovému přežití při změnách vlád,“ řekl Nantl.

Havlíček se hájí, že prostor dostala řada aktérů výzkumu. K přípravě autoři přistupovali apoliticky. Ač se text zmiňuje o zavedení povinného předmětu *technika* na

druhý stupeň základních škol, podle rektora Univerzity Palackého jsou pro inovace zapotřebí širší reformy školství. „Bez komplexní a odborně fundované reformy vzdělávacího systému a hlavně jeho filozofie to nepůjde,“ řekl LN rektor Jaroslav Miller.

Coby historik navíc připomíná, že do strategie je nutné zahrnout humanitní a sociální vědy. „Jednak technologie potřebují například právní a etický rámec a jednak bez důrazu na takové vzdělávání budeme mít skvělé technologie, ale utoneme v populismu

a extremismu,“ varuje Miller. Jiné z kritiků si všimají existence vícečetných spřízněných strategií a vizi. Ta nová jim má být nadřazená. „Dává dohromady všechny dokumenty, které mají co říci k posílení inovativního prostředí,“ řekl místopředseda Havlíček.

Garant: Budme republikou pro budoucnost

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA „Chceme-li udržet šikovné lidi a přitáhnout do Česka mozky, inovátory a technology, musíme cílit na budoucnost, ne na minulost,“ říká **Karel Havlíček**, místopředseda vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI).

LN Jak v pondělí proběhlo ve vládě schválení Inovační strategie ČR 2019 až 2030?

Byla k tomu řádově dvacetiminutová diskuse, strategii ministři schválili jednohlasně. Spíše zaznívaly věcné připomínky ve smyslu koordinace s ostatními vládními strategiemi a koncepcemi. A krát-

ce jsme se s ministryní financí Alenou Schillerovou dotkli i otázky financování, protože jedním z cílů v pilíři o podpoře výzkumu je navýšení na 2,5 a tři procenta výdajů HDP v roce 2025, respektive v roce 2030. Vysvětloval jsem, že se nemění střednědobý rámec financování výzkumu v objemu toho, co vláda schválila – míříme na 37,5 miliardy korun v příštím roce; v dalším roce je to otevřeně.

Pokud ale máme dosáhnout hranice 2,5 či dokonce tři procent HDP, tak to nepůjde jinak než silnou podporou podnikatelských zdrojů – ty do toho musíme dostat „pákovým efektem“, přes odpočty na výzkum či investiční pobídky.

LN Myslíte si, že takto rychlé navýšení je reálné? Přes tři procenta HDP vydávají jen země typu Izraele či Jižní Koreje.

Tři procenta jsou hodně ambiciózní cíl. Pro mě je klíčových 2,5 procenta v roce 2025; u toho jsem přesvědčen, že tam se dostat můžeme.

Těch dvou procent jsme si před pár lety už i „lízli“ díky strukturálním fondům EU. Když půjdeme ročně nahoru o desetinu procenta, tak to uskutečnitelné je. Tedy za předpokladu, že za a) nevypadnou fondy v alespoň minimální hranici deseti miliard ročně, za b) udržíme přiměřený růst zdrojů ze státního rozpočtu – tedy přiměřené částky v horizontu zhruba čtyřiceti miliard – a za c) udržíme apetit investorů investovat do výzkumu.

LN Proč vůbec potřebujeme další takový plán, když už máme řadu strategických dokumentů: takzvanou RIS3 strategii, Digitální Česko, národní politiky či priority výzkumu?

Tohle je první strategie, která zastřešuje řadu dalších koncepcí a plánů. Jestliže chceme spířit do světové technologické špičky, musíme si říci, jakým způsobem se tam dostaneme. Máte pravdu, že už je tu řada vládních i nevládních dokumentů, které nejsou špatně koncipované, ale problém je v tom, že se nedoplňují, nepropojují a každý si hraje na tom „svém písečku“.

LN A tohle má být tedy ta hlavní, nadřazená strategie?

Ano. Dává dohromady všechny dokumenty, které mají co říci k posílení inovativního prostředí v Česku, a zavádí mnoho nových aktivit, které to doplňují. Popravdě řečeno, vládní inovační strate-

Karel Havlíček (49) - hlavní autor a koordinátor „Inovační strategie ČR“

- **Místopředseda vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace** (RVVI).
- Šéfuje Asociaci malých a středních podniků a živnostníků.
- Je stávajícím děkanem Fakulty ekonomických studií na privátní Vysoké škole finanční a správní.
- **Vystudoval Stavební fakultu ČVUT** (pozemní stavby, 1992).
- **Doktorát z ekonomie** získal na Podnikohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické (2004), tamtéž se posléze **také habilitoval** (docentem od roku 2014).

gie tu nebyla od roku 2004. V čem je tahle inovační strategie jiná, skoro bych řekl i revoluční, je to, že se na ní poprvé shodli všichni klíčoví aktéři – od základního po aplikovaný výzkum a inovace. Nebylo to jednoduché, ale podařilo se najít shodu Akademie věd, klíčových zástupců vysokých škol, výzkumných organizací, jednotlivých resortů, podnikatelského sektoru a tedy i firem.

LN Pod strategií je podepsaných pár desítek spoluautorů. Proč je mezi těmi vyjmenovanými – například – za ČVUT uveden expert na umělou inteligenci Michal Pěchouček, a nikoliv rektor?

Není to jen o institucionálních osobnostech ve smyslu šéfu, ale i o lidech, kteří k tématům mají co říci. Jestliže se dnes bavíme o digitalizaci, o centrech excelence – včetně toho uvažovaného pro umělou inteligenci – a o chytré infrastruktuře spjaté s mobilitou a autonomními vozidly, tak tam profesor Pěchouček sehrává velmi důleži-

tu roli. V seznamu jsou od řečněme „hvězd“ a šéfů daných institucí – předsedkyně Akademie věd Evy Zažimalové či rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy – také lidé z jiných oborů: třeba i pokrokový ředitel Tomáš Hamberger ze ZŠ Teplice nad Metují... Pozitivem je, že ve výsledku nejde o nějak gigantický materiál, nemá „poučovat všechny“, ale jde o široce srozumitelný dokument, který dává jasný základ, kterým směrem chceme jít.

LN Jak dlouho se tato strategie rodila? V odborném prostředí už slyším výtky, že lidé neměli moc příležitosti se k vaší nové koncepci vyjádřit... Vznikala tedy docela rychle, ne?

Vznikala přibližně pět měsíců. Ale v posledních dvou měsících to bylo hodně intenzivní; těch dvacet, třicet uvedených lidí se mnou korespondovalo takřka denně, přinejmenším na týdenní úrovni. Psali, dávali připomínky... Jsem přesvědčen, že to bylo projednáno naprosto široce s odbornou veřejností. Vždy, když se tam někdo kon-

krétní nenajde, mívá tendenci to napadnout. Ale už skoro nevím, jak šířeji by to šlo pojmut. Máme nejvýznamnější osobnosti z Akademie věd, z vysokých škol, resortů, zástupce podnikatelských asociací i konkrétních společností coby konzultantů – IBM, Siemens, ale i středně velkých firem, jako jsou Soma nebo Liko-S.

LN Vědci mají představu, že by šlo text daleko více cízeloovat...

Ano, kdybychom šli ještě dál, mohli jsme si s tím ještě další rok „hrát“, vychytávat detaily, ovšem to není podstatné. Toto je rámec, který můžeme v budoucnu posouvat. Je ale důležité shodnout se na devíti pilířích, pod nimiž se to může dále měnit dle vývoje ve světě. Naše strategie není dogma, podle kterého striktně pojedeme dalších dvanáct let, takový mandát ani nemáme.

LN Je to tedy jakýsi „manuál“?

Jde o manuál a důležité nyní budou každoroční akční plány. Nic proti *RIS3 strategii*, není rozhodně špatná, ale je hrozně podrobná a nedá se podle ní něco řídit. Měli bychom jako země hlavně vědět a deklarovat, co chceme. Chceme být opravdu technologickým lídrem? Anebo chceme zůstat zemí piva a křišťálu? Když jsme vizi představili s panem premiérem asi padesáti našim velvyslancům, viděl jsem u nich jasný zájem, že tu je něco, co mohou začít venku propagovat. Jestli chceme udržet v Česku šikovné lidi a přitáhnout sem mozky, inovátory, technology a další, tak musíme cílit na budoucnost, ne minulost. Slogan *Land of Stories* splnil svůj účel, nic proti tomu, ale bavme se o budoucnosti – proto *Czech Republic: The Country for the Future*.

Hledáte nové bydlení?

Vyberte si z tisíců nabídek na [Reality.iDNES.cz](https://www.reality.idnes.cz)

reality
iDNES.cz

Bydlete na správné adrese.